

• Ёднома •

ЧУСТИЙ ГУЛДАСТАСИ

Жумхуриятимиз маданий ҳөттида мухим изолидиган сиймалордан бирни Чустийдир. Чустийнинг «Хётнома» шеълар девони Гафур Гулом номидаги Адабийт ва санъат нашрети мономидан чоп этилган (1988).

Жамиятимизнинг янгиланиш даврида, турли туман табиий ва сунъий тўлононларни бартараф этиши оркали, аста-санъатник билан даҳ жойда кефор топмоқда. Чустий икодига ўолосона муносабатда бўлиш, унинг газалингизга элу юрт мезони билан ёндашиб, Узбекистонда газал жонини ривоҷлантиришида бу санъаткор қўшган муносаби ҳиссаси тўрб бахолаш «Хётнома» девонининг асоси ёғоявий-эстетик йўчалишиларидир.

Дарҳакиқат, Чустий шўролар даврида яшаб, ижод этган ерзувини шонирларнинг иккичини авлоди Чархий, Собир Абдула, Хабибий каби ижодкорлар каториди уз ўрин, овозига эта бўлган асл санъаткорди. Шоир 80 йил умр курди (1904—1983). Узининг бутун онги умрими меҳнат ва ижод билан хамнафасликда ўтказди; шеър иллюстриандига гўзоб бўлади.

Маълумки, шонир Чустий ён ўзбек, ён токик тилида ету асрарлар ортага олган ёрдани истебод соҳибидир. Кўллас, Чустий газалийтида бадин ийзикос этган яна бир эстетик ҳақиқат шундан иборати, халик, хусусан она халик музофар ғарятиччи кучидир. Шони ёзди:

«Хётномани ўқир экан, ватанбони гўзалик, ватанпарварлик ва элсеварликни ўзаро тераф руҳий музассамлаштирилганига гувоҳ бўлади.

Мулла Тўйчи бирла Содирхон кўлида битта соз, Доимо Душанбенинг савтига Тошкент ишқибоз, Фарқимизни топмаган юз минг баҳор, юз мингча ёз.

Бир варақда иккимиз тарихи хатига боқсанги, Ажратиб бўлмас сира, тохимисиз, ўзбекмисиз!

Дўстлик Чустий газалийтида умухажонийлик миқёсни касб этди. Чунончи, бўйса барса сарлаҳвали машҳур мусадасидан, оламда Кўш битта бўлгани каби бутун жаҳон халиклини ён дастлик ришталари билан ўзаро ҳамжиҳат ва ҳамнафасликларни орзу килди.

Кўлласини дерман жадонда гам бўлтидан ишон, Кўидаги порпон кўшшеде бир бутун бўлса жаҳон.

Хуллас, Чустий газалийтида бадин ийзикос этган яна бир эстетик ҳақиқат шундан иборати, халик, хусусан она халик музофар ғарятиччи кучидир. Шони ёзди:

Этга хизмат айла, Чустий, ёзрасини о мудом,

Эл разосини кудрати билимни қадони ингари.

Лекин Чустий ижодининг «Ўйур дафтари, Тожик дафтари» девонида эътибор

дан четда қолиб кетган. Рӯдакийни: «Қилин бор деб...» ва Мирозода Ишкайининг «Эй замона, эй замони шеърини ҳисобга олмаганди, Чустий иходиётининг бадий таржима қисми ён девонида ўзининг муносаби ўрнини олмаган.

Умуман, «Хётнома» нозик дидди шеър ихломандарни талабига мос тушадиган икодий ва ижобий изланышларни самараси, Чустий газалийтидинг бажирим гулдасасидир. Ундан газаллар, мустазодлар, мухаммаслар, робоийлар, тулюлар, маснавийлар, китъалар ва бошқа шеърни жана олган олган.

Чустий 60 йилдан мурбор ижодий фаолиятининг 45 йилни Тошкентда ўтказди.

Шоирнинг бахти шундаки, у икодор эркин чекланган, кескин таъқиблак лийларидан хам эллафзидан, юрт каби ёдан, халик кўшиклиаридан ўрин одди. 1983 йил 13 августан Чустий ватфот этди. У Чустинг гуллар билан ўралган баланд ва кенга мўл кабристонига дифи этилди. Бу нехматига, шонир тириклигида ёзиб қолдирган мана бу башорат бугун рўйрост ҳақиқатида айланди:

Садоқат бирла ўлсан, ёч қачон мен чўлда қолмасмас, Чаман қылғай элим гул ўтказиб, Чустий мозоримига.

Эндиликда Чуст кабристони шонир ижоди мухисларни табаррук зинратгоҳига айланди.

Маъмуджон НУРМАТОВ, фалсафа фанлари доктори.

ДАРОМАД—
ҚАРИЙ
4 МИЛЛИОН

Навоний сув хўжалиги кўрилиши бошқармасига қарашли 1-автокорхона мехнат жамоаси иш унумини оширишини ўз опидиларига мақсад қилиб кўйганлар. Утган йилги режалар тўлини уddyланди. Ахолига мўлжалдагидан 61 минг 600 сўм кўн ҳизмат кўрсатилди. Автокорхонанинг бажарилган иш юзасидан кипган даромади қарий 4 миллион сўмга етди. Бу ююри кўрсаткичларга эришида автокорхона шоғерларига мехнат қилини учун шарт-шаронларнинг яратилиши кўл келмоқда.

Ингор ҳайдовчиларга олинганинг бир қисмидан мукофоти пули акратилган.

Автокорхонада ёрдамчи хўжалик ташкил этилган бўлиб, ҳозирги кунда 10 та қорамол, 210 та ёй, 62 та қути асалари бўлимоқда. Ердамчи хўжаликда этиштирилган мадсупотлар корхона хизматчилари агарон нархларда сотилапти.

Мехнат аҳлига мўлжалланган спорт майдончаси қуриб битказилмоқда.

ЯНГИЛИКЛАР

ИШ ҲАҚИГА
ПУЛ ЕТАДИ

Иккичи юйдирки, Ленин обод вилоятida ён, жумхуриятини бошқа ерларидан ён ҳақини вактида ололарга хотирхамлик бахи этиучи гапларни айтди. Унинг сўзларига қаранганд, ҳозирда иш ҳақи бўйча муддати узайтирилган тўловларни 1 июнгача тўлаш учун нақд пуллар мавқуд. Келгуси уй ойга иш ҳақи тўлиқ етказиб берилади.

Шундай қилиб иш ҳақи берилмас эмиш, деган мишишларниң қаноти қирикли.

«ОРИЕНБАНК» КА —
2 МИЛЛИАРД
ДОЛЛАР

Лондонда Токикистоннинг «Ориёнбэнк» ва Англиянинг «Медибанд лимитед» молиявий турди ўтасидан келишиб. Унга мувоғик «Ориёнбэнк» 2 миллиард АҚШ доллари ғарбий.

Кредит маблағлари истилолга эриштан жумхурини мавзудан ривоҷлантиришга сарфланади. Шунингдек, чет ёдаб табориган ижтимоий муваммоларни ён ҳақида ён фойдаланилади.

МАЖБУРИЙ ЧОРА

Ҳали биз ўрганиб-қўнилмаётган бозор иқтисоди болалар бояча-яспиларига ён қирилди. Энди ота-оналар азан ўғил-қизларни боғчага бериршидан ёддан чиқарманикка келади.

Биз бугунги шаронларни хисоблаганда олбиган чонидарни юшлаб келишади.

Токикистон жумхурини вазирлар мажхамаси қарор билан май ойидан бошлаб болалар учун боғча-яспиларига ён қирилди.

Болалар мусассасига иш соатининг узун-қисқалигига қараби эди бир бора мавзудан.

Биз бугунги шаронларни хисоблаганда олбиган чонидарни юшлаб келишади.

Биз бугунги шаронларни хисоблаганда олбиган чонидарни юшлаб келишади.